

บทคัดย่อ

ชื่อภาคนิพนธ์ : การเข้าสู่ความเป็นหมอพื้นบ้านและทัศนคติต่อการเป็นหมอพื้นบ้าน
ศึกษาจากจังหวัดอุบลราชธานี

ชื่อผู้เขียน : นางฉวีวรรณ ใจแก้ว

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาศึกษา)

ปี : 2544

การเข้าสู่ความเป็นหมอพื้นบ้านและทัศนคติต่อการเป็นหมอพื้นบ้านศึกษาจาก จังหวัดอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงการเข้าสู่การเป็นหมอพื้นบ้าน ความคิดเห็น ทัศนคติต่อการแพทย์แผนไทย ตลอดจนจรรยาบรรณในการเผยแพร่ความรู้ของหมอพื้นบ้านในจังหวัดอุบลราชธานี

วิธีการศึกษา ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยทำการศึกษาหมอพื้นบ้านที่ทำการรักษาด้วยการแพทย์พื้นบ้าน และเป็นผู้เต็มใจให้ข้อมูล จำนวน 15 ราย เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์-สังเกต และศึกษาจากเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้หลักตรรกะ เทียบเคียงแนวคิด ทฤษฎี ควบคุมบริบท และใช้สถิติเชิงพรรณนาประกอบ

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศชาย สาเหตุการเข้าสู่การเป็นหมอพื้นบ้านมากกว่าครึ่งหนึ่ง เพราะมีญาติเป็นหมอพื้นบ้าน รองลงมาเป็นผู้สนใจอยากเรียน โดยเรียนขณะบวชเป็นพระ มีส่วนน้อยที่ได้รับการรักษาด้วยการแพทย์พื้นบ้านจนหาย เกิดความสนใจจึงไปขอเรียน

การเรียนหมอพื้นบ้านมากกว่าครึ่งหนึ่งไม่มีตำราเรียน แต่ที่เรียน! โดยมีตำราเรียนก็มีไม่น้อย (ร้อยละ 26.7) โดยหมอพื้นบ้านทั้งหมดเชื่อมั่นว่าตนเองสามารถเป็นหมอพื้นบ้านได้หลังจากได้ทำการรักษาผู้ป่วยจนหายหรือดีขึ้น

ทัศนคติของหมอพื้นบ้าน ในกลุ่มหมออาสาสมัคร มีแนวโน้มของผู้มารับบริการลดลง ส่วนกลุ่มหมอนวดทั้งหมด มีผู้มารับบริการเพิ่มขึ้น แสดงถึงความนิยมการนวดมากกว่าการใช้บริการยาต้มหรือยาฝน

บทบาทในการเผยแพร่ การแพทย์พื้นบ้าน ส่วนใหญ่มีการรับศิษย์ เพื่อถ่ายทอดวิชา (ร้อยละ 86.7) แต่ก็ยังมีหมอพื้นบ้านไม่น้อยที่ยังไม่มีศิษย์ โดยส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่ไม่ใช่ญาติ แต่ก็

T. 128944

มีไม่น้อย (ร้อยละ 33.3) ที่เป็นบุคคลภายในครอบครัว การให้บริการและการถ่ายทอดความรู้เฉพาะในสาขาของหมอยาสมุนไพร มีแนวโน้มที่ลดลง ส่วนหมอนวดกลับมีจำนวนผู้มารับบริการและผู้รับการถ่ายทอดเพิ่มขึ้น

ปัญหาหมอพื้นบ้าน ที่สำคัญคือการ ไม่เคยได้รับความรู้เพิ่มเติม ความต้องการของหมอพื้นบ้านทั้งหมด อยากให้ทางราชการจัดอบรมสัมมนาหมอพื้นบ้านอีก เพื่อจะได้มีโอกาสพบปะและเปลี่ยนความรู้ระหว่างหมอพื้นบ้าน

ข้อเสนอแนะ ควรมีการอบรมความรู้ให้แก่คนรุ่นหลัง มีการวิจัยอย่างจริงจัง และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ประชาชนเลือกใช้บริการอย่างมั่นใจ